

NPZ – Trikotniki, Štirikotniki, Večkotniki, Koordinatni sistem, Pitagorov izrek

xx. Ali je trikotnik z danimi podatki pravokoten?
Obkroži pravilni odgovor in utemelji svojo izbiro.

a) Trikotnik, katerega velikost enega notranjega kota je 30° , drugega pa 60° .

DA NE

Utemeljitev:

ker eden izmed kotov meni 90° je pravokoten trikotnik!

VSOTA NOTRANJNJIH KOTOV 180°

$30^\circ + 60^\circ + 90^\circ = 180^\circ$

b) Trikotnik, ki ima stranice dolge 15 cm, 12 cm in 11 cm.

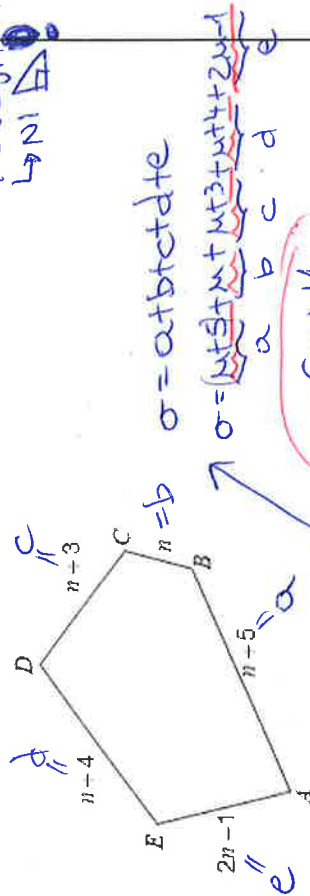
DA NE

Utemeljitev:

Ni pravokoten, ker P.I. ne velja!

P.I. $15^2 = 12^2 + 11^2$
 $225 = 144 + 121$
 $225 \neq 265$

xx. Dan je petkotnik ABCDE. Dolžine stranic so označene na sliki.

a) Obkroži izraz, ki predstavlja obseg danega petkotnika.

$6n-13$ $6n-11$ $6n-11$

b) Koliko je obseg danega petkotnika, če je stranica BC dolga 3 cm?

$|BC| = 3 \text{ cm}$
 $\sigma = 6n + 11 = 6 \cdot 3 + 11$
 $\sigma = 29 \text{ cm}$

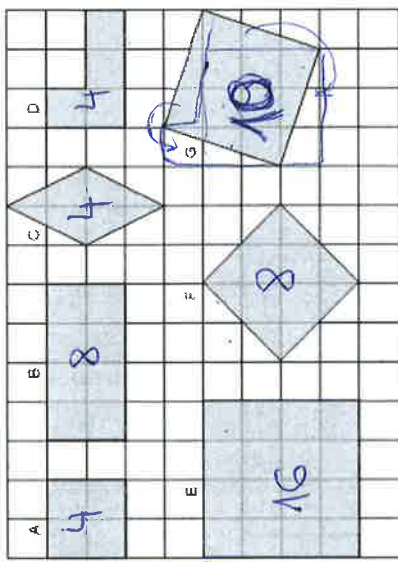
c) Kolikšna je vsota vseh notranjih kotov petkotnika?

$(n-2) \cdot 180^\circ = 3 \cdot 180^\circ = 540^\circ$
 $\frac{(5-2) \cdot 180^\circ}{2} = \frac{5 \cdot 180^\circ}{2} = 5 \cdot 90^\circ = 450^\circ$

d) Koliko je vseh diagonal v petkotniku?

$\frac{n(n-3)}{2} = \frac{5(5-3)}{2} = \frac{5 \cdot 2}{2} = 5$

Na kvadratni mreži so narisani liki A, B, C, D, E, F in G.

xx. c) kateri izmed narisanih likov imajo enako ploščino kakor lik A?

C in D

xx. d) kateri izmed narisanih likov imajo dvakrat tolikšno ploščino kakor lik A?

B in F

$2 \cdot A = 2 \cdot 4 = 8$

xx. e) kateri izmed narisanih likov imajo ploščino enako vsoti ploščin likov A in C?

B in F

$A = 4$
 $C = 4$
 $A + C = 8$

xx. f) Nariši lik, ki ima trikrat tolikšno ploščino kakor lik A.

xx. Izračunaj velikosti notranjih kotov deltoida. Upoštevaj podatke ob skici.

VSOTA NOTRANJNJIH KOTOV 360°

$\alpha = 120^\circ$
 $\delta = 2\beta$
 $\gamma = 120^\circ$
 $\delta = 80^\circ$

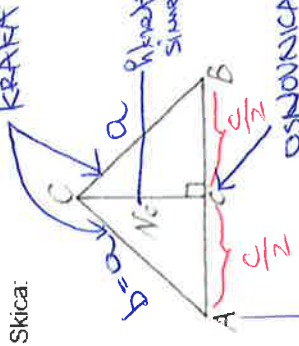
$240^\circ + \beta + \gamma = 360^\circ$
 $240^\circ + \beta + 120^\circ = 360^\circ$
 $3\beta = 120^\circ$
 $\beta = 40^\circ$

$\delta = 2\beta = 80^\circ$
 $\gamma = 120^\circ$

— sinihala

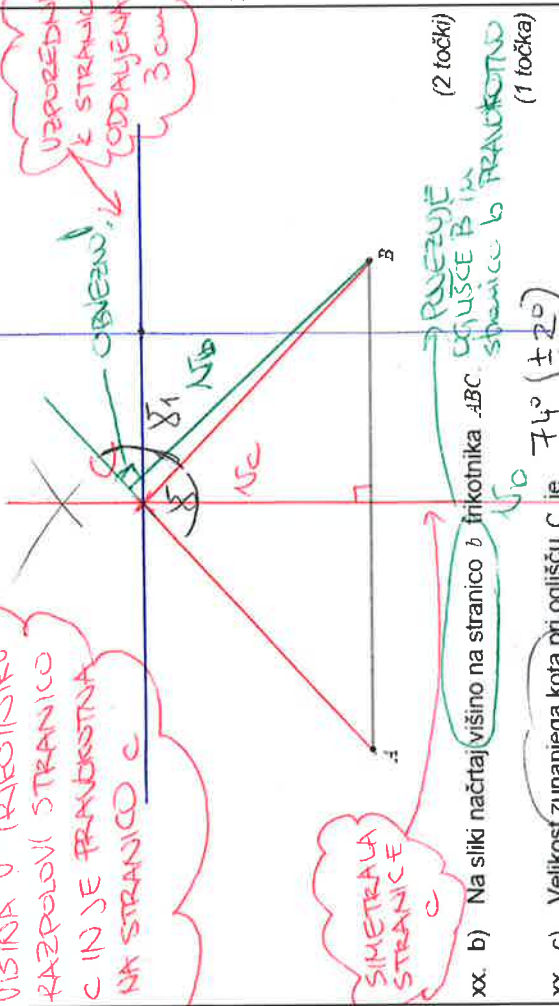
xx. Jure je narisal skico enakokrakega trikotnika $\triangle ABC$ in načrtil osnovnico tega trikotnika.

Podatki: $c = 8 \text{ cm}$
 $r_c = 3 \text{ cm}$

xx. a) Dokončaj načrtovanje trikotnika.

Slika:
 VISINA V TRIKOTNIKU
 RAZPOLOVI STRANICO
 C IN JE PRAVOKOTNA
 NA STRANICO C

xx. b) Na sliki načrtaj višino na stranico b trikotnika $\triangle ABC$.

(2 točki)

(1 točka)

xx. c) Velikost zunanega kota pri oglišču C je $74^\circ (\pm 2^\circ)$

xx. Kvadrat $\triangle ABC$ je razdeljen na dva kvadrata in dva skladna pravokotnika.

xx. a) Obseg kvadrata $\triangle ABC$ je 28 cm .

$\sigma = 6 + 2 + 6 + 6 = 28 \text{ cm}$

xx. b) Ploščina osenčenega kvadrata je 36 cm^2 .

$p = a^2 = 6^2 = 36 \text{ cm}^2$

Ploščina manjšega kvadrata in ploščina pravokotnika sta zapisani na sliki.

xx. Maja in Tone sta izrezala modela dveh skladnih pravokotnih trikotnikov z dolžinama katet 3 cm in 4 cm.

xx. a) Dopolni.

Ploščina pravokotnega trikotnika z dolžinama katet 3 cm in 4 cm je 6 cm^2 .

$$P = \frac{k_1 \cdot k_2}{2} = \frac{4 \cdot 3}{2} = 6 \text{ cm}^2$$

(1 točka)

Maja je s trikotnikom oblikovala deltoid, tako da sta se hipotenuzi trikotnikov stikali. Dopolni.

$$2 \cdot P_D = 2 \cdot 6 = 12 \text{ cm}^2$$

Ploščina oblikovanega deltoida je 12 cm^2 .

Obseg oblikovanega deltoida je 14 cm .

$$\sigma = 4 + 3 + 3 + 4 = 14 \text{ cm}$$

ORIG

(2 točki)

Tone je s trikotnikom oblikoval enakokraki trikotnik, tako da sta se krajši kateti trikotnikov stikali. Dopolni.

$$2 \cdot P_D = 2 \cdot 6 = 12 \text{ cm}^2$$

Ploščina oblikovanega enakokrakega trikotnika je 12 cm^2 .

Obseg oblikovanega enakokrakega trikotnika je 18 cm .

$$\sigma = 3 + 3 + 12 = 18 \text{ cm}$$

$$\sigma = 5 + 5 + 4 + 4 = 18 \text{ cm}$$

$$\sigma = 18 \text{ cm}$$

$$P_1 = k_1^2 + k_2^2$$

$$P_1 = 3^2 + 4^2$$

$$P_1 = 9 + 16$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

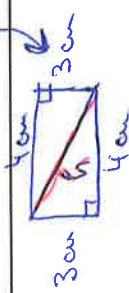
$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

$$P_1 = 25$$

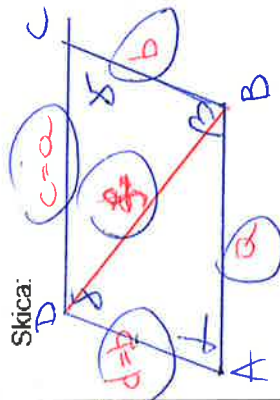
Maja je s trikotnikom oblikovala še druge like tako, da sta se trikotnika stikala v enako dolgih stranicah. Med spodaj naštetimi liki obkroži tistega, ki ga je še lahko oblikovala.

Pravilni petkotnik   Enakostranični trikotnik   Pravokotnik   Kvadrat

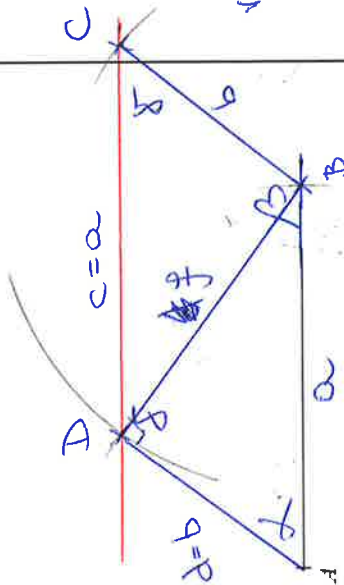
xx. Stranici paralelograma $ABCD$ sta dolgi 5 cm in 3 cm, dolžina diagonale BD je 4 cm.

xx. a) Načrtaj paralelogram $ABCD$.

(2 PARA SKLADNIH IN
VZPOREDNIH STRANIC)

Slika:

xx. b) Zapiši Pitagorov izrek, s katerim bi lahko utemeljil, da je trikotnik ABD pravokoten.

P.1. $a^2 = b_1^2 + k_2^2$
 $5^2 = 3^2 + 4^2$ (2) $a^2 = b^2 + f^2$ (3)
 $25 = 9 + 16$ $25 = 25$ $a^2 = a^2$

Rešitev:

xx. c) Izračunaj ploščino paralelograma $ABCD$.

$P = 2 \cdot P_{\Delta} = 2 \cdot 6 \text{ cm}^2 = 12 \text{ cm}^2$
 $P_{\Delta} = \frac{k_1 \cdot k_2}{2} = \frac{3 \cdot 4}{2} = 6 \text{ cm}^2$

Ploščina paralelograma $ABCD$ je: 12 cm².

xx. d) Izračunaj dolžino kraka trikotnika ABC .

Reševanje:

Dolžina kraka trikotnika ABC je: 5 cm.

xx. Dan je trapez $ABCD$ z osnovnicama $a = 7$ cm in $c = 5$ cm, kotom $\beta = 75^\circ$ ter višino $v = 5$ cm.

xx. a) Eva je izpisala podatke, narisala skico in načrtala osnovnico AB . Dokončaj načrtovanje trapeza.

TRAPEZ

$a = 7$ cm

$c = 5$ cm

$\beta = 75^\circ$

$v = 5$ cm

Skica:

POTEK:

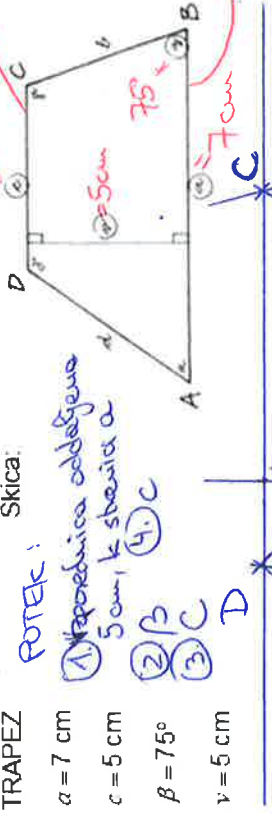
1. Vporednica oddeljena 5 cm, k središču a

2. β

3. C

4. C

Osnovnica (vporedni)

(3 točke)

(2 točki)

xx. b) Izračunaj ploščino trapeza $ABCD$.

FORMULA LIST $P = \frac{(a+c)}{2} \cdot v$

$P = \frac{(7+5)}{2} \cdot 5$

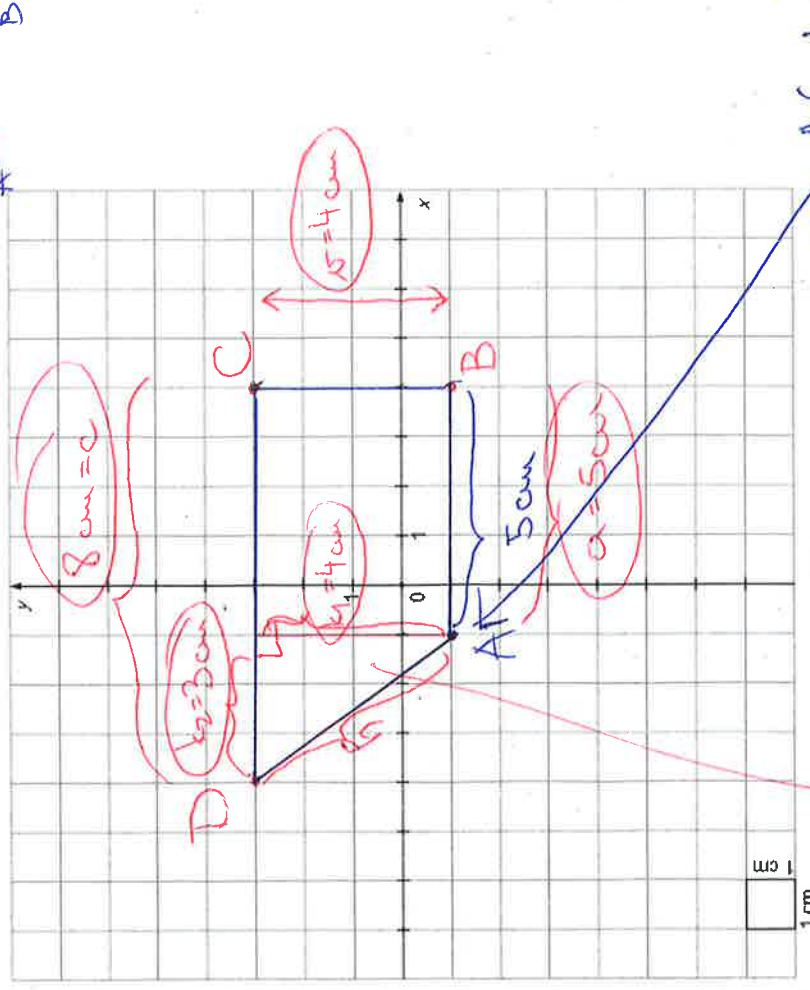
$P = \frac{12}{2} \cdot 5$

$P = 6 \cdot 5$

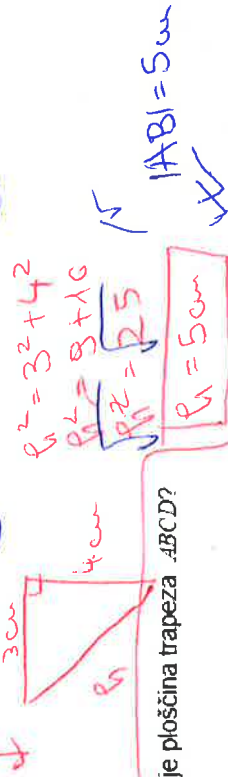
$P = 30 \text{ cm}^2$

xx. Krajišči ene izmed osnovnic trapeza $ABCD$ sta podani s točkama $C(4,3)$ in $D(-4,3)$. Ogljišče B je podano z $B(4,-1)$. Dolžina osnovnice AB je 5 cm in koordinati oglišča A sta negativni.

xx. a) Nariši trapez $ABCD$ v koordinatni sistem.

xx. b) Z računom preveri, ali je krak AD enak dolg kot osnovnica AB .

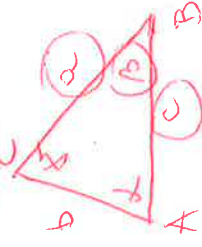

xx. c) Kolikšna je ploščina trapeza $ABCD$?

$$P = \frac{(a+c) \cdot h}{2} = \frac{(5+8) \cdot 4}{2} = 26 \text{ cm}^2$$

xx. Načrtaj trikotnik ABC s podatki $a = 6 \text{ cm}$, $c = 5 \text{ cm}$, $\beta = 105^\circ$.

SKICA:

1. stranica c
2. kot β
3. stranica a
4. oglišče C

Načrtaj v_b in jo izmeri. $v_b = 3,3 \text{ cm} (\pm 0,2 \text{ cm})$

PRAMOKTNO
POVEZUJE
OGLIŠČE B
IN STRANICO b

xx. Načrtaj pravilni 6-kotnik $ABCDEF$ s stranico, dolgo 3 cm, in ga označi.

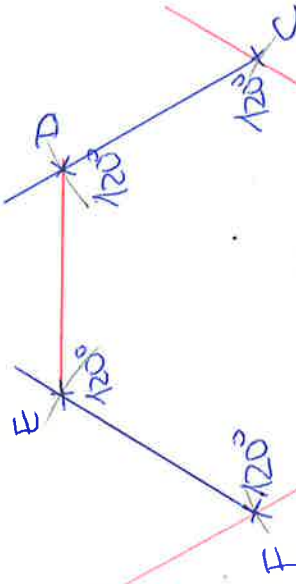
a) Načrtovanje:

$a = 3 \text{ cm}$

VSOTA NOTRANJNJIH KOTOV:
 $(n-2) \cdot 180^\circ = (6-2) \cdot 180^\circ = 4 \cdot 180^\circ = 720^\circ$

NOTRANJNI KOT:
 $\frac{720^\circ}{6} = 120^\circ$

b) Koliko je vseh diagonal v 6-kotniku? 9

c) Vsota notranjih kotov 6-kotnika je 720°

d) Izračunaj ploščino tega 6-kotnika.

$$P = 13\frac{1}{2} \sqrt{3} \text{ cm}^2$$

DIAGONALE
 $\frac{n \cdot (n-3)}{2} = \frac{6 \cdot (6-3)}{2} = 9$

VSOTA NOTRANJNJIH KOTOV
 $(n-2) \cdot 180^\circ = (6-2) \cdot 180^\circ = 720^\circ$

$P = 13\frac{1}{2} \sqrt{3} \text{ cm}^2$